

men echter dit ectosporium bij verreweg de meeste sporen zeer goed (Fig. 1-2). Bij *H. calyptrosporium* vindt men zowel bij sporen van een sporee als van een lamellenpreparaat een duidelijke ectosporium (Fig. 3).

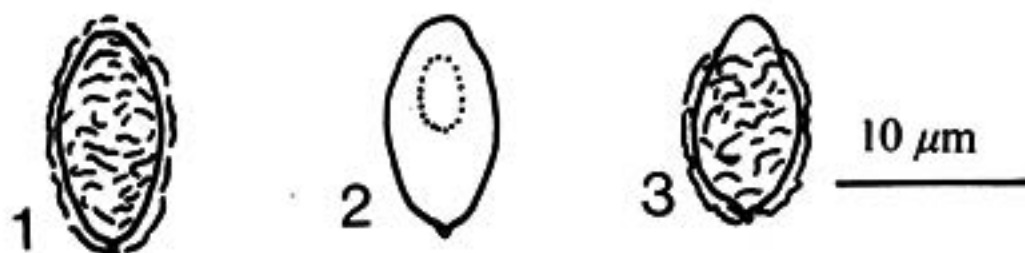

Fig. 1-2. *H. anthracophilum* sporen 1. lamellenpreparaat; 2. sporee; 3. *H. calyptrosporium*.

Als maten vond ik voor *H. calyptrosporium* 8,5-11 x 5,2-6,6 μm, 9,5-11 x 5-6 en voor *H. anthracophilum* 9,5-12,5 x 5-6 μm, (9) 10-12(13) x (5) 5,5-6,5 (7). De maten tussen haken zijn die welke Bruchet opgeeft. De lengte/breedte-indeks is bij *H. calyptrosporium*: 1,6-1,9 en bij *H. anthracophilum* 1,9-2,2.

P.B. Jansen

BOEKBESPREKINGEN

Mushroom Science IX, Part 1, Tokyo 1976: XXIV, 883 p; Part 2, Taipei 1977: VIII, 271 p.

Mushroom Science heten de "Proceedings of the International Scientific Congresses on the Cultivation of Edible Fungi". Het 9e kongres werd in 1974 gehouden, respectievelijk in Tokyo (Japan) en in Taipei (Taiwan = Formosa).

Drs. P.J. Bels, ten tijde van het kongres voorzitter van de Int. Comm. on Mushroom Science, verzoekt mij iets over deze boeken te schrijven, hetgeen wegens de rijke inhoud niet gemakkelijk is. Toch wil ik het niet bij een simpele aankondiging laten in de hoop dat sommigen, die *Coolia* lezen, er wat aan kunnen hebben.

Het eerste boek bevat maar liefst 81 artikelen, het tweede deel 16 en een verslag van een discussie over het kweken van eetbare fungi in de tropen en subtropen.

Wanneer men deze Proceedings met die van de eerste kongressen, die zich uitsluitend bezighielden met champignons (*Agaricus*) vergelijkt, krijgt men een indruk van de enorme vlucht, die het onderzoek op dit terrein in enige tientallen jaren heeft genomen. In 1965 was het kongres in Wageningen en Amsterdam; dit jaar vindt het plaats in Bordeaux.

De artikelen in het eerste boek hebben betrekking op: *Agari-*

cus bisporus en *A. bitorquis*; *Lentinus edodes* (de shii-take, vooral in Japan gekweekt); *Pleurotus ostreatus* en andere *Pleurotus*-soorten; *Volvariella volvacea*; *Tricholoma matsutake*, *Collybia velutipes*, *Tuber melanosporum* (de meest gegeten truffel) en zelfs *Morchella*'s.

Een artikel in het tweede deel (p. 199) houdt zich bezig met de Asco- en Basidiomyceten die verder voor kultuur in aanmerking zouden kunnen komen. Ook in ons land werden onderzoeken over domestikatie verricht.

Natuurlijk zijn er vele artikelen, die zich bezighouden met zuiver kultureeltechnische problemen, b.v. kunstmatige substraten, deklaag, inrichting van kweekcellen en -huizen. Op dit gebied zijn er een paar artikelen van Nederlanders: P.J.C. Vedder, E.P. Woltjer (deel 1) en J.P.G. Gerrits (deel 2).

Onderzoeken betreffende selectie van de beste rassen grenzen al meer aan zuiver wetenschappelijke problemen van erfelijkheid; dit is ook het geval met studies over voedings- en andere groeifactoren (licht, CO₂-gehalte van de omgeving, bacteriën, enz.) van mycelia en vruchtlichamen en over het ontstaan van de laatste. En zo zien we ook hier dat de economische betekenis van een cultuur een sterke impuls oplevert voor wetenschappelijk onderzoek. Mogelijk is *Agaricus bisporus* nu de meest grondig en veelzijdig onderzochte hogere basidiomyceet (naast eventueel *Schizophyllum commune*, welke niet gegeten soort zelfs met 2 biochemische artikelen vertegenwoordigd is. Mej.G. Fritsche van het proefstation in Horst behandelde de kweek van *A. bitorquis*, een soort die ook voor kultuur in aanmerking komt; C.A. Raper bestudeerde de levenscyclus van deze heterothallische, bipolaire soort. (*A. bisporus* is secundair homothallisch, maar ook bipolair).

Biochemische onderzoeken zijn er vele (lood in paddestoe- len!) ook over stoffen, die tijdens het metabolisme van de schimmels ontstaan. Ik vond zelfs een artikel over de morfogenese van de jongste stadiën der primordiën bij *Agaricus*: een elektronenmikroskopische analyse van de hyfenstructuur in dit stadium (deel 2, p.1). Twee artikelen (deel 2) houden zich bezig met allergische verschijnselen, die kunnen ontstaan bij kwekers van vooral *Pleurotus*. Een andere reden van de veelzijdigheid der onderwerpen is de praktijk van het kweken in de verschillende landen (over de hele wereld, ook enige uit het oostblok).

Drs. Bels schonk deze boeken aan de bibliotheek van de Mycologische Vereniging. Moge deze en gene er eens kennis van nemen.

J.A. Stalpers (1978). Identification of wood-inhabiting
Aphylophorales in pure culture. *Studies
in Mycology* 16: 1-248. Prijs f. 50,--.

In april van dit jaar promoveerde Dr.J. Stalpers op bovengenoemd proefschrift, dat zich bezighoudt met de eigenschappen van mycelia van Aphylophorales, die overigens meest op hout groeien, in reinkultuur.

Het bevat een uitvoerige determineertabel van 550 soorten naar deze kenmerken, die verder in een soort kode voor iedere soort worden samengevat. Nobles (1965) had reeds een dergelijke sleutel samengesteld, echter slechts voor 149 soorten uit veel minder families.

Naar onze mening is aankondiging van deze studie in Coolia gewenst, niet in de eerste plaats om het praktische nut ervan voor proefstations en bosbouwers (Aphylophorales vormen in reinkultuur slechts zelden vruchtlichamen), maar omdat zij in een kort bestek een voortreffelijk overzicht geeft van de kenmerken der families, die tegenwoordig in de Aphylophorales worden onderscheiden en van de eigenschappen der hyfen, die zo'n belangrijke rol spelen in de systematiek van deze groep. Leden, die zich met de laatste bezighouden, kunnen hier dus veel van hun gading vinden.

A.F.M. Reijnders

AANGEBODEN: Eugen Gramberg, *Pilze unserer Heimat*, 2 dln. f 125,--.

A.F.M. Reijnders, *Recherches sur le Développement des
Carpophores dans les Agaricales*, Mededelingen N.M.V. nr. 30,
f 25,--. E. Gilbert, *La spore des champignons supérieurs*, f 5,--.
C. Rea, *British Basidiomycetae, a handbook to the larger british
Fungi*, f 60,--. J. Blum, *Etudes mycologiques Vol. 3, Les Lactaires*,
Edit. Lechevalier, Paris, geheel nieuw, f 50,--.

Voorts alle Coolia's tot nu toe.

M. van Vuure, Prins Willem Alexanderlaan 7, Lochem;
tel. 05730-2375.

=====